

Prof. Mr. C.A. Boukema

De belanghebbende in de jaarrekening-procedure

(Jurisprudentie 1977-1987)

1 Inleiding

Elke *belanghebbende* die van oordeel is dat de jaarrekening niet voldoet aan de voorschriften, gegeven bij of krachtens het Burgerlijk Wetboek, kan van de rechtspersoon vorderen deze stukken in te richten conform aanwijzingen gegeven bij rechterlijk bevel (artikel 999 Rv, oud artikel 337 Boek 2 BW). De vordering moet worden ingediend bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam (artikel 1000 Rv).

Wie als belanghebbende heeft te gelden kan uit de wet niet worden afgeleid. Een omschrijving van het begrip 'belanghebbende' heeft de wetgever niet gegeven. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de minister weinig meer heeft willen zeggen dan dat naar zijn mening aandeelhouders en certificaathouders steeds als belanghebbenden ten aanzien van de gehele jaarrekening mogen worden beschouwd. 'Zij hebben een rechtstreeks belang bij de stand van het vermogen en bij het resultaat der onderneming'. Andere groepen zijn, zijns inziens, niet zo nauw bij de weergave van vermogen en resultaten betrokken. Crediteuren hebben voor de beoordeling van de volwaardigheid van hun vordering geen behoefte aan kennis van het resultaat, maar wel van de solvabiliteit en de liquiditeit van de onderneming. Werknemers kunnen er belang bij hebben de vermogenstoestand en het resultaat van de onderneming te kennen. Het hangt dus af van het concrete geval of men een procedure kan instellen bij de OK. Er wordt gesproken van belanghebbende 'om de rechter de ruimte te laten te beoordelen wie dit recht moet hebben', aldus de minister die nog opmerkt: 'Een verstandige rechter zal slechts zeer sporadisch zeggen die groep is nooit belanghebbende en een andere groep altijd' (vgl. MvA, pag. 4 en Handelingen Eerste Kamer, 8 september 1970, pag. 1094).

De reden dat de wetgever met de term 'belanghebbende' heeft willen volstaan is, afgaande op de woorden van de minister, dat de rechter aan de hand van de *concrete omstandigheden* van het geval moet beslissen of de eiser ontvankelijk is in zijn vordering. Een tweede reden wordt gesuggereerd door IJsselmuiden (oud-voorzitter van de Ondernemingskamer). Hij wijst er op (aantekening 13 e.v. bij artikel 999, Burgerlijke Rechtsvordering, losbladige uitgave, Deventer) dat als gevolg van rechtsontwikkelingen (aanpassingswet Vierde EG-richtlijn) en veranderende maatschappelijke opvattingen de betekenis van de term 'belanghebbende' kan veranderen.

In de jaren 1977-1987 heeft de Ondernemingskamer in achttien procedures

moeten uitmaken of de eisende partij belanghebbende was in de zin van artikel 999 Rv en derhalve uit eigen hoofde een jaarrekeningsprocedure mocht instellen. De Hoge Raad heeft vier maal een beslissing over deze kwestie gegeven. Deze jurisprudentie wordt hieronder besproken. Daarbij volg ik het chronologisch overzicht, opgenomen aan het slot van dit artikel.

2 Jurisprudentie

Aanvankelijk zag het er naar uit dat aan de toegang tot de jaarrekening-procedure door de rechter geen al te hoge eisen zouden worden gesteld. De eerste maal dat de Ondernemingskamer moest beslissen of degene die de vordering instelde ook belanghebbende bij de jaarrekening was, gold een vordering tegen Homburg ingesteld door de voedingsbonden NVV en NKV. Door Homburg was gesteld dat de bonden krachtens hun doelstelling misschien een abstract belang hadden bij de jaarrekening, maar dat dit niet voldoende is 'aangezien uit de wetsgeschiedenis en literatuur blijkt dat slechts hij belanghebbende is, die een rechtstreeks eigen belang bij de vernietiging van de jaarrekening heeft'.

De Ondernemingskamer besliste dat de voedingsbonden wel degelijk een rechtstreeks eigen belang bij de jaarrekening hadden (OK 1977, Homburg) op grond van de volgende feiten en omstandigheden in onderling verband beschouwd:

- a de voedingsbonden hebben als doel de behartiging van de belangen van hun leden (waaronder werknemers van Homburg) en hebben het enquête-recht ex artikel 345 Boek 2 BW;
- b de voedingsbonden hebben, krachtens CAO en andere regelingen, recht op informatie bij reorganisaties, enz.;
- c werknemers van Homburg hebben een winstrecht dat afhankelijk is van het dividend.

De Ondernemingskamer beslist dus niet dat vakbonden in het algemeen belanghebbenden zijn, maar gaat na of in het concrete geval de voedingsbonden een jaarrekeningprocedure mochten instellen.

Sommige commentatoren vielen over het feit dat de Ondernemingskamer sprak van een rechtstreeks belang, terwijl de minister in de Eerste Kamer er nadrukkelijk op had gewezen dat het woord 'rechtstreeks' er hier, in tegenstelling tot andere wetten, niet bijstaat. Geheel terecht is deze kritiek niet. Immers de Ondernemingskamer stelde slechts vast dat in dit concrete geval eisers een rechtstreeks eigen belang hadden. Daarmee is nog niet gezegd dat als een rechtstreeks eigen belang ontbreekt eiser geen belanghebbende zou kunnen zijn.

Ook in de daarop volgende arresten toont de Ondernemingskamer weinig neiging de toegang tot de jaarrekeningprocedure te willen bemoeilijken. Iemand die ten tijde van het uitbrengen van de dagvaarding overweegt een aandeel te kopen – en aan dat voornemen later uitvoering geeft – is belanghebbende bij de jaarrekening in de zin der wet (OK 1977, Vulcaansoord). Een aandeelhouder heeft een rechtstreeks belang bij de jaarrekening, daarbij kan in het midden blijven waarop eiser (SOBI) tot de aanschaf van het aandeel is

overgegaan (OK 1978, Scholten Honig). Met deze laatste uitspraak wordt iedereen (potentieel) belanghebbende, althans bij vennootschappen waarvan de aandelen vrij verhandelbaar zijn.

Zowel de aandeelhouder als de houder van een certificaat van een aandeel van een holding, die uitsluitend aandelen van de werkmaatschappij bezit, hebben een rechtstreeks eigen belang bij de jaarrekening van de werkmaatschappij (OK 1979, Gero, tussenarrest). Voldoende is dat eiser op het tijdstip van het uitbrengen van de dagvaarding heeft overwogen een certificaat te kopen en aan dat voornemen uitvoering heeft gegeven. Dat deze certificaathouder eventueel optreedt namens een concurrent van de vennootschap doet daaraan niets af. Gelet op artikel 8 WvK (overlegging van gegevens direct aan de rechter buiten eiser om) hoeft dit er niet toe te leiden dat 'de rechtspersoon gedwongen zou zijn gegevens te verstrekken waarbij zij een gerechtvaardigd belang heeft deze niet aan derden bekend te maken' (OK 1979, Gero).

Eiser die recht heeft op een aandeel van 7,5% van de commerciële winst (volgens goed koopmansgebruik en met inachtneming van een bestendige gedragslijn door de accountant vast te stellen) is belanghebbende. De aldus vastgestelde winst hoeft niet gelijk te zijn aan de winst die blijkens de jaarrekening is behaald, maar deze laatste is 'in belangrijke mate bepalend voor de commerciële winst waartoe eiser voor 7,5% is gerechtigd' (OK 1979, Sijthoff). In dit geding werd, omdat het een besloten vennootschap betrof, de jaarrekening aan de rechter overlegd krachtens het hierboven genoemde artikel 8 WvK.

De verzekerden bij een besloten vennootschap die het verzekeringsbedrijf uitoefent 'behoren in het onderhavige geval' tot belanghebbenden in de zin der wet (OK 1980, Ardanta).

Een aandeelhouder van een rechtspersoon die als voornaamste bezit heeft de aandelen van een andere rechtspersoon en wier netto-resultaat grotendeels wordt bepaald door haar aandeel in het netto-resultaat van die andere rechtspersoon is belanghebbende bij de jaarrekening van die andere rechtspersoon (OK 1979, ESTEL).

Dat een *ondernemingsraad* belanghebbende is en dat een *werknemer* dit onder bepaalde omstandigheden ook kan zijn, is breedvoerig beargumenteerd in het tussen-arrest OK 19 november 1980 (Batco):

- a Volgens artikel 31a lid 2 WOR is een ondernemer als Batco verplicht om de jaarrekening naar de OR te zenden en deze te bespreken.
- b Een OR is ingesteld in het belang van het goed functioneren van de onderneming in al haar doelstellingen ten behoeve van het overleg met en de vertegenwoordiging van de in de onderneming werkzame personen.

De OR heeft er, aldus de Ondernemingskamer, derhalve een rechtstreeks belang bij dat het overleg met de ondernemer geschiedt op basis van een jaarrekening die een zodanig inzicht geeft dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat van de rechtspersoon, alsmede – voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat – omtrent haar solvabiliteit en liquiditeit.

In het onderhavige geval wordt bovendien een gezamenlijke studie verricht i.v.m. de voorgenomen sluiting van de fabriek in Amsterdam. Voor die studie zijn de gegevens vermeld in de onderhavige jaarrekening van belang. Aan gezien een werknemer bij het voortbestaan van die fabriek een rechtstreeks belang heeft, geldt ook voor hem dat hij bij de uitkomst van die studie en dus ook bij de gegevens van de jaarrekening een rechtstreeks belang heeft.

In een op dezelfde dag, inzake dezelfde onderneming, gewezen arrest stelt de Ondernemingskamer vast, dat de Industriebond en de Voedingsbond FNV krachtens hun statuten de behartiging van de belangen van hun leden als werknemers ten doel stellen. Zo'n vereniging heeft er in het algemeen een rechtstreeks belang bij, als overleg met de rechtspersoon geschiedt mede op basis van een jaarrekening, dat deze jaarrekening voldoet aan de wettelijke voorschriften. Voor de hierboven genoemde studie zijn de gegevens vermeld in de jaarrekening onmiskenbaar van belang.

Tot 1982 werden allen die een vordering tegen een jaarrekening instelden als belanghebbenden erkend. De aandeelhouder/certificaathouder en de Ondernemingsraad categorisch; anderen, zoals winstgerechtigden, verzekerden, aandeelhouders van de moeder, werknemers en vakbonden, op grond van de omstandigheden van het geval. Soms was de argumentatie sober, soms uitvoerig, maar steeds werd beslist op basis van het concrete geval.

Dan komt het arrest Molenschot I. Hier was de vordering ingesteld door een kleindochter (en haar aandeelhouder) van een BV. De Ondernemingskamer besliste dat dezen niet als belanghebbende bij de jaarrekening van de BV konden worden aangemerkt. 'Belanghebbende bij een jaarrekening in de zin van artikel 337 Boek 2 BW is immers hij die rechtstreeks belang bij de aanrevochten jaarrekening heeft' (OK 1982, Molenschot I). Dit is de eerste maal dat een eiser niet-ontvankelijk wordt verklaard, dat gebeurt bovendien categorisch op de grond dat een 'rechtstreeks' belang ontbreekt. Het cassatieberoep wordt weliswaar verworpen, maar de Hoge Raad geeft een belangrijke toevoeging: het enkele feit dat een rechtspersoon deelneemt in het kapitaal van een andere onderneming brengt niet mee dat deze laatste belanghebbende is in de zin van artikel 337 Boek 2 BW bij de jaarrekening van die rechtspersoon. Datzelfde geldt voor de aandeelhouder van de onderneming waarin die rechtspersoon deelneemt. Dit is anders als eiser concrete feiten en omstandigheden stelt die meebrengen dat de inrichting van de jaarrekening of de wijze waarop de deelnemingen daarin zijn verwerkt 'voor de onderneming of aandeelhouder nadeel kan opleveren'. Met deze toevoeging is het categorische karakter van de beslissing van de Ondernemingskamer weggenomen.

In het arrest OK 1984 (Uitvaartverzekering) pakt de Ondernemingskamer het zojuist geciteerde criterium van de Hoge Raad op en beslist dat een concurrent van de rechtspersoon belanghebbende bij de jaarrekening kan zijn indien de inrichting van de jaarrekening of de wijze waarop bepaalde posten daarbij zijn verwerkt voor hem nadeel kan opleveren.

In het arrest OK 1984 (GKN) was de vordering onder meer ingesteld door een aantal belangenorganisaties: de Stichting Onderzoek Bedrijfsinformatie (SOBI), de Vereniging Stop Dodewaard en de actiegroep Strohalp. De

Ondernemingskamer laat aan haar beslissing een beschouwing voorafgaan die in grote trekken overeenkomt met het hierboven in 1 genoemde commentaar van IJsselmuiden op artikel 999 Rv.

Het begrip belanghebbende moet, aldus de Ondernemingskamer, ruim worden uitgelegd omdat:

a in de wet alle precisering van het begrip ontbreekt;

b sedert 1 januari 1984 alle NV's, BV's en coöperaties hun jaarrekening openbaar moeten maken.

Eiser behoeft geen subjectief recht aan te tonen, voldoende is dat hij een 'rechtens te beschermen belang heeft'. Daarvan is sprake als de inrichting van de jaarrekening of de wijze waarop een bepaalde post daarin is verwerkt voor hem een nadeel kan opleveren. Dat belang hoeft niet van financiële aard te zijn (de jaarrekening bevat immers ook niet-financiële gegevens).

Een belangenorganisatie moet, om als belanghebbende te kunnen optreden, rechtspersoonlijkheid hebben (op die grond valt de actiegroep Strohalm af).

Het belang dat een organisatie bij een jaarrekeningsprocedure heeft, is het belang dat uit haar statutaire doel voortvloeit en dat ze zich blijkens haar feitelijke werkzaamheden heeft aangetrokken. Als dat belang door de gestelde tekortkomingen in de jaarrekening wordt geraakt in die zin dat daardoor voor de organisatie nadeel kan ontstaan dan is de organisatie belanghebbende. Voor de vereniging Stop Dodewaard is dit het geval (in de dagvaarding wordt geklaagd over het ontbreken van een voorziening voor ontmantelingskosten van GKN). Ook SOBI is, gelet op haar statutaire doel (het instellen van voorzendingen m.b.t. jaarrekeningen) belanghebbende.

Tegen deze uitspraak wordt cassatieberoep ingesteld. De Hoge Raad neemt zijn beslissing aan de hand van een nieuw criterium, namelijk: of de eiser behoort tot 'de kring van bij de onderneming betrokkenen ter bescherming van wier belangen de jaarrekeningprocedure in het leven is geroepen'. Stop Dodewaard en SOBI kunnen niet op grond van hun statutaire doel geacht worden tot die kring te behoren. Zij hebben slechts dan het vereiste belang als de verlangde wijziging van de jaarrekening ertoe kan leiden 'dat een specifiek en concreet nadeel voor haar in haar betrekking tot de onderneming verbonden aan de wijze waarop de jaarrekening op het aangevochten punt is ingericht wordt ongedaan gemaakt of verminderd'.

Voor de vraag wie als belanghebbende een jaarrekeningprocedure kan instellen wordt dus beslissend de vraag of men behoort tot de kring van bij de onderneming betrokkenen ter bescherming van wier belangen de jaarrekeningprocedure in het leven is geroepen. Behoort eiser daar niet toe dan moet hij bewijzen een specifiek en concreet nadeel te zullen lijden als de jaarrekening ongewijzigd blijft. Deze scheidslijn is niet door de wetgever getrokken maar door de Hoge Raad. Op het eerste gezicht lijkt daarmee verdere ontwikkeling van het begrip 'belanghebbende' te zijn geblokkeerd. Uit de latere jurisprudentie blijkt deze vrees ongegrond.

In een aantal uitspraken wordt de oude jurisprudentie bevestigd: een begunstigde bij een groepspolis is belanghebbende bij de jaarrekening van de verzekeraar (OK 1985, Centraal Beheer).

Een ondernemingsraad behoort tot de kring van de bij de onderneming betrokkenen voor wie de jaarrekeningprocedure is ingevoerd en is dus

belanghebbende (OK 1986, Howson Algraphy). Analooq aan de oude jurisprudentie is eveneens toegelaten tot de jaarrekeningprocedure de koper van bedrijfsonderdelen waarbij de prijs zal worden vastgesteld aan de hand van de jaarrekening (OK 1987, Nijhuis) en de firmant van een vennootschap onder firma te wiens laste de waardevermindering van een aan de rechtspersoon behorend onroerend goed komt (OK 1986, Jongeneel).

Sommige gegadigden struikelen over de eis van het concreet en specifiek nadeel, bijv. de crediteur van de dochter-BV (OK 1986, Hurks).

In 1986 moet de Ondernemingskamer opnieuw oordelen over de werknemer als belanghebbende bij de jaarrekening. Volgens de Ondernemingskamer behoort een werknemer reeds uit hoofde van zijn dienstbetrekking tot de kring van de bij de onderneming betrokkenen ter bescherming van wier belangen de jaarrekeningprocedure in het leven is geroepen (OK 1986, De Schelde). De Hoge Raad in cassatie acht dit oordeel juist, 'beschouwd tegen de achtergrond van de hedendaagse rechtsopvattingen zoals die o.m. tot uiting komen in de huidige wetgeving op het gebied van het ondernemingsrecht'. De Hoge Raad maakt hiermee duidelijk dat 'de kring van betrokkenen' dus niet een statisch begrip is.

Dan volgt echter nog een belangrijke toevoeging. De werknemer is niet ontvankelijk in zijn vordering als de wederpartij aantoot dat achterwege blijven van de gevraagde wijziging in de jaarrekening 'gelet op de omstandigheden van het geval geen nadeel voor hem in zijn betrokkenheid als werknemer bij de onderneming kan opleveren'. Daarmee heeft, zo is opgemerkt, het begrip 'kring van betrokkenen' voor de toepassing van artikel 999 Rv een processuele functie gekregen, vergelijkbaar met het begrip bezit bij toepassing van artikel 2014 BW (Huizink, WPNR 5850). Evenals de bezitter van een roerend goed in een geding inzake de eigendom, behoudens tegenbewijs, geldt als eigenaar, zo is ook iemand die behoort tot de kring van de bij de onderneming betrokkenen, behoudens tegenbewijs, belanghebbende in een jaarrekeningsprocedure. Behoort eiser niet tot die kring dan moet hij 'specifiek en concreet nadeel' bewijzen indien de jaarrekening niet gewijzigd wordt. In het andere geval dient de rechtspersoon te bewijzen dat een dergelijk nadeel ontbreekt bij een ongewijzigde jaarrekening.

3 Conclusies

Door de invulling van het begrip belanghebbende in artikel 999 Rv over te laten aan de jurisprudentie heeft de wetgever het mogelijk gemaakt dat de rechter bij zijn beslissing inzake de toegang tot de jaarrekeningprocedure rekening kan houden met alsdan geldende opvattingen. Het begrip belanghebbende is dus een open begrip waarvan de inhoud aangepast kan worden aan de voortschrijdende vermaatschappelijking van de onderneming.

Aanvankelijk werden alleen de aandeelhouder en de certificaathouder categorisch als belanghebbenden erkend. Voor anderen werd deze vraag beslist aan de hand van de omstandigheden van het geval. De daarbij gehanteerde maatstaven bleken ruimte te laten voor nieuwe ontwikkelingen. Werd in 1977 een vakbond als belanghebbende erkend (mede) omdat werknemers van de

betreffende onderneming recht hadden op een aandeel in de winst; in 1980 werd een vakbond als belanghebbende erkend bij de jaarrekening van een onderneming zonder dat er winstgerechtigde werknemers waren.

Met de invoering van het criterium 'kring van bij de onderneming betrokkenen' zijn ook anderen – behoudens bewijs van het tegendeel – categorisch als belanghebbenden tot de jaarrekeningprocedure toegelaten: de ondernemingsraad en de werknemer. Door bij de invulling van het begrip 'kring van bij de onderneming betrokkenen', 'hedendaagse rechtsopvattingen, tot uiting komend in de huidige wetgeving op het gebied van het ondernemingsrecht' in aanmerking te nemen, kan de rechter verdere vermaatschappelijking van de onderneming ook tot uiting laten komen in de toegankelijkheid van de jaarrekeningprocedure.

Belangenorganisaties hebben als zodanig niet de bevoegdheid om tekortkomingen in de jaarstukken van een onderneming door de rechter te laten corrigeren. De Ondernemingskamer had SOBI toegelaten op grond van haar statutaire doel, maar de Hoge Raad heeft deze beslissing in cassatie vernietigd. Zie hierover Bartman, Stichting en Vereniging, november/december 1987, pag. 183 e.v. In sommige wetten worden belangenorganisaties uitdrukkelijk bevoegd verklaard om rechtsgedingen in te stellen. Consumentenorganisaties hebben het recht gekregen om misleidende reclame door de rechter te laten verbieden en rectificatie te eisen (artikel 1416c lid 2 BW) en milieuorganisaties worden krachtens artikel 79 Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne toegelaten in administratiefrechtelijke procedures inzake de milieuwetgeving en (mede) daarom ook in procedures in Kort Geding bij overtreding van milieuwetten (HR 27 juni 1986, NJ 1987, 743). Zie ook artikel 3 lid 2 Wet gelijke behandeling, artikel 29a Auteurswet en m.b.t. de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren: Nederlands Juristenblad 1987, pag. 410 en 1323. Door ook bij jaarrekeningen deze mogelijkheid te openen zou de wetgever een extra waarborg in het leven roepen dat de financiële verslaggeving van een onderneming voldoet aan de eisen die de wet er aan stelt.

Jurisprudentie

- Hof Amsterdam, 14 april 1977, NJ 1978, 442 (Homburg), voedingsbond, heeft onder de gegeven omstandigheden een rechtstreeks eigen belang bij de jaarrekening.
- Hof Amsterdam, 26 mei 1977, NJ 1980, 122 (Vulcaansoord), SOBI, die overwoog een aandeel te kopen en aan dat voornemen uitvoering heeft gegeven, is belanghebbende.
- Hof Amsterdam, 16 maart 1978, TVVS 1978, pag. 184 (Scholten-Honig), aandeelhouder is belanghebbende ongeacht de beweegreden die hij heeft gehad om het aandeel te verwerven.
- Hof Amsterdam, 25 januari en 29 november 1979, NJ 1980, 632 (Sijthoff), ex-bestuurder, die recht heeft op een aandeel in de winst, is belanghebbende.
- Hof Amsterdam, 15 maart en 25 oktober 1979, NJ 1979, 573 (Gero), certificaathouder is belanghebbende.
- Hof Amsterdam, 27 december 1979, NJ 1981, 255 (Estel), belanghebbende bij holding is belanghebbende bij jaarrekening werkmaatschappij.
- Hof Amsterdam, 10 april 1980, De NV 1981, pag. 167 (Ardanta), verzekerde bij een verzekeringsbedrijf is in dit geval belanghebbende.
- Hof Amsterdam, 13 november 1980, NJ 1981, 258 en 259 (Batco), ondernemingsraad is

belanghebbende; in het onderhavige geval zijn ook werknemers en vakbonden belanghebbenden.

- Hof Amsterdam, 22 april 1982, TVVS 1982, pag. 310 (Molenschot I), dochtervennootschap geen belanghebbende bij jaarrekening moeder.
- HR 11 mei 1983, NJ 1984, 3, cassatieberoep verworpen; alleen belanghebbende bij nadeel.
- Hof Amsterdam, 27 september 1984, NJ 1987, 975, concurrent is belanghebbende als hij aantoonbaar nadeel heeft (Uitvaartverzekering).
- Hof Amsterdam, 27 september 1984, NJ 1986, 307, pag. 1203 (GKN) aktiegroep Dodewaard en SOBI belanghebbenden o.g.v. statutair doel.
- HR 26 juni 1985, NJ 1986, 307; arrest vernietigd; introductie van het criterium 'kring van betrokkenen'.
- Hof Amsterdam, 28 maart 1985, NJ 1987, 974 (Centraal Beheer), begunstigde bij groepspolis is belanghebbende bij jaarrekening van verzekerde.
- Hof Amsterdam, 26 juni 1986, NJ 1987, 976 (Howson Algraphy), ondernemingsraad is belanghebbende.
- Hof Amsterdam, 26 juni 1986 (De Schelde), werknemer is belanghebbende.
- HR 20 mei 1987, NJ 1987, 973, werknemer is belanghebbende, tenzij de vennootschap ontbreken van nadeel aantoot.
- Hof Amsterdam, 16 oktober 1986, NJ 1987, 978 (Jongeneel), degene te wiens laste de waardevermindering van een vast actief wordt gebracht is belanghebbende.
- Hof Amsterdam, 23 oktober 1986, TVVS 1987, pag. 230 (Hurks), crediteuren van de dochter behoren niet tot de kring van betrokkenen; geen specifiek en concreet nadeel dus geen belanghebbenden.
- HR 3 februari 1988, cassatieberoep verworpen.
- Hof Amsterdam, 29 januari 1987, NJ 1987, 977, (Nijhuis) koper van bedrijfsonderdelen, waarvan de prijs wordt vastgesteld aan de hand van de jaarrekening, is belanghebbende.